

3. Arizácie, likvidácie a ďalšie opatrenia v oblasti majetku

3. 1. Židovský problém a problém židovského majetku

V roku 1938 tvorila väčšina Židov na Slovensku strednú vrstvu a Židia jednoznačne dominovali v obchode, službách, finančníctve i slobodných povolaniach, čo malo svoje historické predpoklady.

Už v období autonómie Slovenskej krajiny (6. október 1938–14. marec 1939) bola predstaviteľmi upevňujúceho sa ľudáckeho režimu židovská otázka chápaná nielen v politickej rovine, no i v ekonomických dimenziách. Židia, vykreslovaní ľudáckou propagandou ako „odveki nepriatelia Slovákov“ a „zradcovia Slovenska“, si nemali zachovať svoju pozíciu v slovenskej spoločnosti, a tým pádom ani v hospodárstve. Na zasadnutí Poradného zboru pre otázky hospodárske a finančné a predsedníctva finančnej rady pre Slovensko sa za účasti ministra hospodárstva Pavla Teplánskeho dňa 9. novembra 1938 rokovalo o „riešení“ židovskej otázky v oblasti podnikania. Poslanec Danihel, prezident Zemedelskej rady, sa vyjadril, že *„je nesporné potrebné našich úhlavných nepriateľov z nášho hospodárskeho života dostať von“*. Zrejme pod vplyvom Teplánskeho sa hovorilo ešte o etapovitom a evolučnom riešení, aby nedošlo k stratám.¹⁰⁰

Majetok Židov žijúcich na Slovensku bol zároveň neobyčajne silným lákadlom a jeho prevzatie do „kresťanských rúk“ sa malo stať jednou z priorit ľudáckeho vládnutia.¹⁰¹

100 NIŽŇANSKÝ, Eduard (ed.): Holokaust na Slovensku (1). Obdobie autonómie 6. 10. 1938–14. 3. 1939. Bratislava 2001, s. 86–87. Dokument č. 36.

101 Nielen slovenské politické kruhy, ale aj kruhy nemecké už v období autonómie prezentovali snahu prebrať do svojich rúk na Slovensku časť majetku slovenských Židov. Politická reprezentácia „nemeckej národnej skupiny“, teda nemeckej národnostnej menšiny žijúcej na Slovensku, organizovaná v Deutsche Partei a priamo napojená na politickú elitu nacistického Nemecka, napríklad